

Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό

Διαπολιτισμική Κοινωνική Ψυχολογία στην Σχολική
Κοινότητα

23/10/2019

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

ΠΜΣ Σχολικής Ψυχολογίας

Βελησαρίου Ελισσάβητ, ΑΜ: ΣΧΨ1011907

Πέππα Βασιλική, ΑΜ: ΣΧΨ1011911

Περιεχόμενα

1. Σύντομη Ιστορική Εισαγωγή.....	3
2. Οικολογικά Στοιχεία	4
3. Οργάνωση και Θεσμοί	5
4. Οικονομική Οργάνωση	7
5. Οικογένεια.....	8
6. Θρησκεία.....	9
7. Εκπαιδευτικό Σύστημα	10
8. Ρόλοι των Φύλων	11
9. Μετανάστευση	12
Βιβλιογραφία.....	15

1. Σύντομη Ιστορική Εισαγωγή

Η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό είναι χώρα της κεντρικής Αφρικής με πληθυσμό 86.790.567 (United Nations, 2019) και πρωτεύουσα την Κονγκό-Κινσάσα . Η χώρα πήρε το όνομά της από τον ποταμό Κονγκό που τη διασχίζει. Στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό εντοπίζονται πάνω από 200 αφρικανικές φυλές, που αποτελούν το 45% του συνολικού πληθυσμού. Οι περισσότεροι κάτοικοι ανήκουν στη φυλή Μπαντού, ενώ ακολουθούν πληθυσμιακά οι φυλές Μονγκό, Λούμπα και Χαμίτικ. Η επίσημη γλώσσα της χώρας είναι τα Γαλλικά, ενώ ομιλούνται επίσης και διάφορες τοπικές διάλεκτοι όπως η Λινγκάλα, η Κινγκουάνα, η Κινκόγκο και η Τσιλούμπα (Central Intelligence Agency [CIA], 2014).

Μέχρι το 1908 το Κονγκό αποτελούσε ελεύθερο κράτος, αλλά έκτοτε και έως τις 30 Ιουνίου του 1960, που ανεξαρτητοποιήθηκε, ήταν βελγική αποικία. Το Μάιο του 1960 το Εθνικό Κίνημα του Κονγκό αναδείχθηκε στις βουλευτικές εκλογές με αρχηγό τον Πατρίς Λουμπούμπα. Ωστόσο, στη συνέχεια η εκλεγείσα κυβέρνηση ανατράπηκε από τον συνταγματάρχη Ζοζέφ Μομπούτου, ο οποίος το 1971 άλλαξε το όνομα της χώρας πραξικοπηματικά σε «Δημοκρατία του Ζαΐρ». Το 1997, μετά από τον εκθρονισμό του Μομπούτου από τις στρατιωτικές δυνάμεις της Ρουάντα και της Ουγκάντα, αφού συνασπίστηκαν με δυνάμεις της αντιπολίτευσης υπό την ηγεσία του Λορέν-Ντεζιρέ Καμπιλά, τελικά επανέφεραν το όνομα της χώρας σε «Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό». Αξίζει να αναφερθεί, ότι το 1998 ξέσπασε Εμφύλιος Πόλεμος μεταξύ ανταρτών και κυβέρνησης, ο οποίος έληξε το 2008 κατόπιν συμφωνίας των δύο πλευρών. Μάλιστα, το 2006 ήταν η χρονιά που διεξήχθησαν οι πρώτες πολυκομματικές εκλογές της χώρας (CIA, 2018).

2. Οικολογικά Στοιχεία

Η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό βρίσκεται στην κεντρική Αφρική, βόρεια της Ανγκόλα και έχει έκταση 2,344,858 τ.χλμ. Είναι η δεύτερη μεγαλύτερη χώρα της Αφρικής μετά την Αλγερία και η μεγαλύτερη χώρα της υπό-Σαχάριας Αφρικής. Συνορεύει με εννιά κράτη: την Ανγκόλα, τη Ζάμπια, την Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, τη Δημοκρατία του Κονγκό, το Νότιο Σουδάν, τη Ρουάντα, το Μπουρούντι, την Τανζανία και την Ουγκάντα. Διαθέτει μικρή ακτογραμμή στον Ατλαντικό Ωκεανό (37 χιλιόμετρα) και ο Ισημερινός διασχίζει τη χώρα. Μάλιστα είναι η μοναδική χώρα της Αφρικής, που διαθέτει δύο ζώνες ώρας (CIA, 2019).

Αναφορικά με τη μορφολογία του εδάφους, το ανατολικό άκρο της χώρας είναι ορεινό, με ψηλότερη οροσειρά τα όρη Ρουενζόρι και πιο συγκεκριμένα την κορυφή Στάνλει με υψόμετρο τα 5,110 μέτρα. Αξίζει να σημειωθεί, ότι το μέσο υψόμετρο της χώρας αντιστοιχεί στα 726 μέτρα. Στην ίδια περιοχή βρίσκονται δύο από τα πιο ενεργά ηφαίστεια της Αφρικής, το Νιραγκόνγκο και το Νιαμουραγκίρα. Το Νιραγκόνγκο (3,470 μέτρα) είναι ένα ενεργό ηφαίστειο, το οποίο μάλιστα εξερράγη το 2002 και αποτελεί κίνδυνο για την πόλη της Γκόμα. Το Νιαμουραγκίρα (3,050 μέτρα) αποτελεί το πιο ενεργό ηφαίστειο της Αφρικής και εξερράγη το 2010 (CIA, 2019).

Η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό διαθέτει δύο (2) μεγάλα ποτάμια, το Κονγκό και το Σιλοάνγκο, 30 μικρότερα και 15 λίμνες. Τα μικρότερα ποτάμια καταλήγουν στον ποταμό Κονγκό, ο οποίος θεωρείται από τους βαθύτερους ποταμούς του κόσμου, με βάθος 220-250 μέτρα. Μάλιστα, ο Κονγκός εκβάλλει στο νότιο τμήμα του Ατλαντικού Ωκεανού. Το μεγαλύτερο τμήμα της χώρας (67,9%) καλύπτεται από τροπικά δάση. Τα τροπικά δάση του Κονγκό χαρακτηρίζονται από μεγάλη βιοποικιλότητα, τη μεγαλύτερη από οποιαδήποτε χώρα της Αφρικής και περιλαμβάνουν σπάνια ή ενδημικά είδη χλωρίδας και πανίδας. Το κλίμα της

χώρας χαρακτηρίζεται ως τροπικό, ενώ παρατηρούνται και αρκετές ποικιλομορφίες ανάλογα την περιοχή. Πιο αναλυτικά, οι βόρειες περιοχές είναι πιο ξηρές και δροσερές σε αντίθεση με τις πιο ανατολικές που είναι πιο υγρές (CIA, 2019).

Στο εσωτερικό του εδάφους εντοπίζεται μεγάλη ποικιλία ορυκτών και μετάλλων. Πιο συγκεκριμένα το υπέδαφος διαθέτει είδη διαμαντιών, χρυσό, σίδηρο, κασσίτερο, μαγνήσιο, χρώμιο, ψευδάργυρο και άλλα. Επιπλέον, είναι πλούσιο σε διάφορες πηγές ενέργειας όπως κάρβουνο, ουράνιο, φυσικό αέριο και πετρέλαιο καθώς και σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας όπως ξύλο και θερμαινόμενο νερό (CIA, 2019).

3. Οργάνωση και Θεσμοί

Το πολίτευμα της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό είναι η Ημιπροεδρική Δημοκρατία. Σύμφωνα με αυτό το πολίτευμα, τη νομοθετική εξουσία την κατέχει το Κοινοβούλιο, ενώ η εκτελεστική ασκείται από τον Πρωθυπουργό και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Οι πιο πρόσφατες εκλογές έλαβαν χώρα στις 30/12/2018 και εξελέγη ως Πρόεδρος ο Felix Antoine Tshisekedi, γιος του μακροβιότερου αρχηγού της Αντιπολίτευσης. Δικαίωμα ψήφου στις εθνικές εκλογές έχουν άτομα που έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ζωής τους, ανεξαρτήτως φύλου (World Bank, 2019).

Παρά το γεγονός ότι η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό διαθέτει πλούσιο υπέδαφος ορυκτών, μετάλλων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αντιμετωπίζει πολλά κοινωνικό-οικονομικά προβλήματα. Συγκεκριμένα, στη χώρα σημειώνονται υψηλά ποσοστά βρεφικού και μητρικού θανάτου, υποσιτισμός, χαμηλά ποσοστά εμβολιασμού, μειωμένη πρόσβαση σε πόσιμο νερό, περιορισμένες συνθήκες υγιεινής. Αξίζει να σημειωθεί, ότι κατά μέσο όρο κάθε γυναίκα φέρνει στον κόσμο πέντε (5) παιδιά και η μέση ηλικία τεκνοποίησης για την κάθε γυναίκα είναι τα 19 έτη, αλλά παρατηρούνται συχνά εγκυμοσύνες και σε πολύ νεαρότερη

ηλικία. Επιπλέον, λόγω των παραπάνω συνθηκών φαίνεται ότι, το 30% των παιδιών κάτω των πέντε (5) ετών υποσιτίζεται. Υπολογίζεται, ότι το μέσο προσδόκιμο ζωής είναι για τους άνδρες τα 58 και για τις γυναίκες τα 62 χρόνια. Σε γενικές γραμμές η χώρα αντιμετωπίζει προβλήματα κάλυψης βασικών αναγκών, όπως είναι η υγεία και η εκπαίδευση, ενώ μάλιστα παρατηρούνται ανισότητες μεταξύ των ατόμων που κατοικούν σε αστικά κέντρα, που είναι πιο οργανωμένα σε αντίθεση με τις αγροτικές περιοχές. Το 45% των Κογκολέζων κατοικεί σε μεγάλες πόλεις, ενώ το υπόλοιπο 55% ζει σε επαρχιακές πόλεις και χωριά. Πιο πυκνοκατοικημένες χαρακτηρίζονται οι πόλεις που βρίσκονται στα σύνορα με την Ουγκάντα, τη Ρουάντα και το Μπουρουντί (CIA, 2019).

Στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κογκό παρατηρείται το φαινόμενο της έκθεσης ανηλικών σε επικίνδυνες συμπεριφορές λόγω των δυσχερών κοινωνικο-οικονομικών συνθηκών. Η κατάσταση είναι ακόμα πιο έκρυθμη για τα παιδιά που ζουν στο δρόμο. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται υψηλά ποσοστά χρήσης ναρκωτικών, αλκοόλ, βίας και σεξουαλικών πρακτικών υψηλού ρίσκου. Επιπρόσθετα, η μόλυνση από τον ιό HIV είναι ένα αρκετά συχνό φαινόμενο με πολλές αρνητικές προεκτάσεις. Στην παγκόσμια κατάταξη των χωρών σχετικά με τους νοσούντες από το AIDS, το Κογκό βρίσκεται στη 17η θέση. Μάλιστα, ο αριθμός Κογκολέζων που είναι φορείς του ιού HIV για το 2018 ανέρχεται στις 450.000 άτομα, ενώ ακόμα 13.000 άτομα έχασαν τη ζωή τους από το συγκεκριμένο ιό (Mudingayi, Lutala, & Mupenda, 2011).

Ένα ακόμα πρόβλημα δημόσιας υγείας που ταλανίζει συχνά τους Κογκολέζους είναι η εξάρση του ιού Έμπολα. Το 2014 ο ιός βρέθηκε σε εξάρση για 7η φορά στην ιστορία της χώρας, με αποτέλεσμα τον θάνατο αρκετών χιλιάδων ανθρώπων (Maganga, et al., 2014). Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, κάτι ανάλογο συνέβη και το 2018. Με βάση τις τελευταίες μετρήσεις (17/10/2019), σημειώθηκαν 2153 θάνατοι από τον ιό αυτό (World Health Organization [WHO], 2019).

4. Οικονομική Οργάνωση

Η οικονομία της Λαϊκής Δημοκρατίας του Κονγκό βασίζεται ως επί το πλείστον στις εξορύξεις, λόγω του πλούσιου σε φυσικούς πόρους υπεδάφους της. Τα ορυχεία αποτελούν τους βασικότερους τομείς απασχόλησης των Κογκολέζων, ενώ εκεί εργάζονται σε μεγάλο βαθμό ακόμα και ανήλικοι. Οι συνθήκες εργασίας είναι άθλιες και συχνά οι ζωές των παιδιών βρίσκονται σε κίνδυνο (Andre, & Godin, 2012). Αξίζει να σημειωθεί, ότι συχνά τα παιδιά αναζητούν οικονομική ενίσχυση εκτός του νοικοκυριού τους. Οι γονείς είναι συνήθως σύμφωνοι με αυτή τη πρακτική, αν και διατηρούν ανησυχίες για την υγεία των παιδιών τους και της συνθήκες εργασίας (Andre, & Godin, 2014).

Επιπλέον, σημειώνεται μεγάλη παραγωγή αγροτικών προϊόντων όπως η ζάχαρη, ο καφές, το φοινικέλαιο, το βαμβάκι, το τσάι, το κακάο, οι μπανάνες και άλλα. Τα προϊόντα τους εξάγονται κυρίως στην Κίνα, στη Ζάμπια, στη Νότια Κορέα και στη Φινλανδία (World Bank, 2019).

Το εθνικό νόμισμα είναι το Φράγκο του Κονγκό (CDF). Το 2015 σημειώθηκε στη χώρα μία ισχυρή οικονομική ύφεση εξαιτίας της παγκόσμιας μείωσης των τιμών στα προϊόντα που εξήγαγε. Από το 2018 και στο εξής, η οικονομία ανέκαμψε, ωστόσο η χώρα εξακολουθεί να βρίσκεται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση (World Bank, 2019).

Η γενικά δύσκολη οικονομική κατάσταση της χώρας αποδεικνύεται και από τα ανησυχητικά υψηλά ποσοστά φτώχειας. Πιο συγκεκριμένα, το 2018 το 73% των Κογκολέζων ζούσε κάτω από το όριο της φτώχειας, καθιστώντας τη χώρα μία από τις πιο οικονομικά ασθενείς της υπο-Σαχάριας Αφρικής. Μάλιστα, τα υψηλότερα ποσοστά παρατηρούνται γενικά στις επαρχιακές περιοχές και κυρίως σε αυτές που βρίσκονται βορειοδυτικά καθώς και στις περιοχές του Κασάι (World Bank, 2019).

5. Οικογένεια

Σύμφωνα με τον Renard (2013), η βασική δομή της οικογένειας του Κονγκό είναι η εκτεταμένη, τμήματα της οποίας είναι οι μικρότερες πυρηνικές οικογένειες που σχηματίζονται στο εσωτερικό της. Η εκτεταμένη οικογένεια μπορεί να περιλαμβάνει παππούδες, θείους, ξαδέρφια, ανίψια, ακόμα και άτομα, τα οποία δε συνδέονται με δεσμούς αίματος μεταξύ τους. Μάλιστα, οι Κονγκολέζοι τείνουν να παντρεύονται σε νεαρή ηλικία, άτομα που κατοικούν κυρίως σε κοντινές περιοχές ακόμα και αν ανήκουν στο ευρύτερο οικογενειακό τους πλαίσιο. Συνήθως οι γυναίκες μετακομίζουν στο σπίτι της οικογένειας του συζύγου τους και συμβιώνουν εκεί με την ευρύτερη οικογένεια (Roux, 2014).

Η οικογένεια στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, δε μένει ανεπηρέαστη από την περιρρέουσα κακή οικονομική κατάσταση της χώρας. Μάλιστα, φαίνεται, ότι η πολύωρη εργασία των γονέων έχει αντίκτυπο στη σχέση που αναπτύσσουν οι ίδιοι με τα παιδιά τους (Aldersey, Francis, Haines, & Chiu, 2017).

Γενικά, οι Κονγκολέζοι τοποθετούν την οικογένεια αρκετά ψηλά στην ιεράρχηση των αξιών τους και τη συνδέουν άμεσα με τη συνολική ποιότητα της ζωής τους. Ακόμα, θεωρούν ότι οι στενοί οικογενειακοί δεσμοί είναι σε θέση να καταπολεμήσουν τις δυσκολίες που βιώνουν στην καθημερινότητά τους (Aldersey, Francis, Haines, & Chiu, 2017). Τέλος, υπάρχει η πεποίθηση, ότι αν δεν καταφέρουν να παντρευτούν και να κάνουν παιδιά, η ζωή τους θα είναι αποτυχημένη (Zihindula, & Maharaj, 2015).

Οι οικογένειες που έχουν μέλος τους άτομο με αναπηρία στιγματίζονται από την κοινωνία, καθώς θεωρείται ότι η αναπηρία στάλθηκε από ανώτερες δυνάμεις ως εκδίκηση στις δεισιδαιμονικές πρακτικές που χρησιμοποιήθηκαν από την οικογένεια για την καταπολέμηση της φτώχειας (Zihindula, & Maharaj, 2015).

Το διαζύγιο στο Κονγκό δεν είναι συνηθισμένο φαινόμενο. Μόνο σε εξαιρετικά συγκεκριμένες περιπτώσεις, ο σύζυγος καταλήγει να χωρίζει τη σύζυγό του. Μία από αυτές τις περιπτώσεις είναι το να πέσει η γυναίκα θύμα βιασμού, φαινόμενο αρκετά συνηθισμένο για την κοινωνία του Κονγκό. Όταν ο άνδρας επιλέγει να πάρει διαζύγιο από τη γυναίκα, αναλαμβάνει και την κηδεμονία των παιδιών (Zihindula, & Maharaj, 2015).

6. Θρησκεία

Οι κάτοικοι του Κονγκό δεν εμφανίζουν μεγάλη ομοιογένεια όσον αφορά το θρήσκευμα. Στην πλειονότητά τους είναι Χριστιανοί διαφόρων δογμάτων (36,5%), ενώ το 29,9% είναι Ρωμαιοκαθολικοί και το 26,7% Προτεστάντες. Το 1,3% του πληθυσμού είναι Μουσουλμάνοι και τέλος το 3% περίπου του πληθυσμού δεν ανήκει σε κάποιο συγκεκριμένο θρήσκευμα (CIA, 2019).

Στην Αφρική και πιο συγκεκριμένα στο Κονγκό τον τελευταίο αιώνα έχει σημειωθεί ενδυνάμωση του θρησκευτικού αισθήματος των πιστών. Μάλιστα, το γεγονός αυτό επιβεβαιώνεται από την αύξηση των χριστιανικών εκκλησιών στις αφρικανικές πόλεις (Roux, 2014). Επιπλέον, παρατηρείται η τάση των Κογκολέζων να στρέφονται στην Εκκλησία, σε κρίσιμες καταστάσεις όπως είναι η διάγνωση ενός ατόμου με HIV- πράγμα αρκετά σύνηθες- ή σε ψυχοπιεστικές καταστάσεις, όπως η ενδοοικογενειακή βία. Τέλος, είναι σημαντικό ότι η Εκκλησία λειτουργεί ως αρωγός στις δύσκολες αυτές στιγμές στη ζωή των ανθρώπων (Maman, Cathcart, Burkhardt, & Omba, 2009).

7. Εκπαιδευτικό Σύστημα

Η εκπαίδευση των παιδιών στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, δεν είναι καθαρά κρατική υπόθεση. Κατά βάση οι γονείς χρηματοδοτούν την εκπαίδευση των παιδιών τους, ενώ για την εκπαίδευση, το κράτος δαπανά μόλις το 1,5% του ΑΕΠ. Παρατηρείται, ότι περίπου το 30% των Κονγκολέζων μαθητών μένει αναλφάβητο και ότι οι γυναίκες στερούνται την εκπαίδευση σε μεγαλύτερο βαθμό από τους άνδρες. Πιο συγκεκριμένα, το 40% των γυναικών δεν πηγαίνει σχολείο. Τα υψηλά ποσοστά αναλφαβητισμού οφείλονται σε διάφορους λόγους. Σημαντικότεροι από αυτούς είναι, η αδυναμία πρόσβασης ορισμένων απομακρυσμένων περιοχών σε σχολικά πλαίσια, η οικονομική δυσκολία των γονέων να πληρώσουν τα δίδακτρα καθώς και η έλλειψη υποδομών και σχολικών υλικών. Σε γενικές γραμμές, δεν υπάρχουν σαφείς κρατικές οδηγίες, που να αφορούν το πρόγραμμα εκπαίδευσης των μαθητών (Fall, 2007).

Η βασική εκπαίδευση για τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό είναι τα έξι (6) χρόνια. Ξεκινάει στην ηλικία των έξι (6) ετών και καταλήγει στα δώδεκα (12). Παρόλο, που το εκπαιδευτικό σύστημα προβλέπει προσχολική εκπαίδευση διάρκειας τριών (3) ετών πριν τη βασική εκπαίδευση, μόνο οι αστικές περιοχές καταλήγουν να τηρούν τη συγκεκριμένη οδηγία. Η βασική εκπαίδευση χωρίζεται σε τρεις (3) κύκλους διάρκειας δύο (2) χρόνων ο καθένας. Για την πιστοποίηση της επιτυχούς ολοκλήρωσης των βασικών σπουδών, οι μαθητές εξετάζονται στο εθνικό τεστ (TENAFEP). Συνήθως, το 60% επιτυγχάνει στις εξετάσεις (Fall, 2007).

Η δεύτερη φάση της εκπαίδευσης περιλαμβάνει ένα μεγάλο και ένα μικρότερο κύκλο σπουδών. Ο μεγαλύτερος κύκλος περιλαμβάνει ένα γενικό και ένα πιο τεχνικό πεδίο εκπαίδευσης. Μετά την ολοκλήρωση του μεγαλύτερου κύκλου, οι μαθητές εξετάζονται σε εθνικό επίπεδο και οι επιτυχόντες λαμβάνουν τον Εθνικό Δίπλωμα. Ο μικρότερος κύκλος

περιλαμβάνει τέσσερα (4) χρόνια επαγγελματικής εκπαίδευσης. Σε αυτό τον κύκλο, οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα να εισέλθουν κατευθείαν μετά την ολοκλήρωση των βασικών σπουδών τους, χωρίς να έχουν περάσει υποχρεωτικά από το μεγαλύτερο κύκλο της δεύτερης εκπαιδευτικής φάσης. Επιπλέον, υπάρχουν σχολεία εκπαίδευσης μηχανικών, που προσφέρουν πρακτικής φύσεως εκπαίδευση για τρία (3) έως τέσσερα (4) χρόνια (Fall, 2007).

Η ανώτατη βαθμίδα της εκπαίδευσης περιλαμβάνει έναν πρώτο κύκλο διάρκειας τριών (3) χρόνων και έναν επόμενο διάρκειας δύο (2) με τρία (3) χρόνια, ανάλογα με το πεδίο των σπουδών τους (Fall, 2007).

8. Ρόλοι των Φύλων

Σε γενικές γραμμές ο ρόλος της γυναίκας στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό είναι αισθητά υποβαθμισμένος. Τα κορίτσια μορφώνονται λιγότερο από τα αγόρια, πράγμα που συμβάλλει στην ευκολότερη χειραγώγησή τους. Παρόλο που οι γυναίκες εργάζονται, ώστε να στηρίξουν οικονομικά την οικογένεια, δεν απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα με τους άνδρες και σε καμία περίπτωση δεν είναι οικονομικά ανεξάρτητες (Aldersey, Francis, Haines, & Chiu, 2017).

Συχνά, οι γυναίκες πέφτουν θύματα βιασμού από αγνώστους ή ακόμα και από άτομα της ίδιας της οικογένειας. Τις περισσότερες φορές θεωρείται από τους συζύγους και την κοινωνία, ότι έχουν κι εκείνες μερίδιο ευθύνης. Μάλιστα, το γεγονός αυτό αποτελεί και συχνή αιτία διαζυγίου (Zihindula, & Maharaj, 2015).

9. Μετανάστευση

Η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό είναι τόσο μία χώρα εξαγωγής μεταναστών όσο και χώρα υποδοχής. Μεταξύ του 2012 και του 2014, περισσότεροι από 119.000 Κονγκολέζοι μετανάστες από τη Δημοκρατία του Κονγκό μεταφέρθηκαν στη γειτονική Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό. Επίσης χιλιάδες πρόσφυγες εγκαταστάθηκαν στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό από τις γειτονικές χώρες όπως η Ρουάντα, η Κεντρική Αφρικανική Δημοκρατία και το Μπουρουντί. Αξίζει να σημειωθεί, ότι η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, παρά την κακή οικονομική της κατάσταση, το 2015 υποδέχτηκε μεγάλο αριθμό προσφύγων από εμπόλεμες περιοχές της Ασίας (471 πρόσφυγες για κάθε κατά κεφαλή του ΑΕΠ δολάριο) (The UN Refugee Agency [UNHCR], 2016).

Από την άλλη πάνω από 540.000 Κονγκολέζοι πρόσφυγες παρέμειναν σε διάφορες χώρες του εξωτερικού μέχρι και το τέλος του 2015. Επιπρόσθετα, τον Οκτώβριο του 2017, περίπου 3,9 εκατομμύρια Κονγκολέζοι εκτοπίστηκαν από την πατρίδα τους εξαιτίας της διαμάχης μεταξύ επαναστατών και δυνάμεων του στρατού. Τέλος, Κονγκολέζοι πρόσφυγες συνήθως φτάνουν στη χώρα μέσω της Μεσογείου και εγκαθίστανται σε αυτή. Σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Σεπτέμβριος 2019), 2.842 άτομα από τη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό μεταφέρθηκαν στην Ελλάδα. Οι Κονγκολέζοι αποτελούν το 4,5% των προσφύγων που έφτασαν στην Ελλάδα μέσω της Μεσογείου συνολικά για την περίοδο Ιανουάριος-Οκτώβριος 2019 (UNHCR, 2019). Σε γενικές γραμμές, οι ίδιοι είναι κυρίως άνδρες ηλικίας 24-45 ετών, ενώ μόνο το 1/10 από αυτούς είναι γυναίκες. Επιπλέον, χαρακτηρίζονται στην πλειονότητά τους από υψηλή μόρφωση και επιλέγουν ως τόπο κατοικίας τους την Αθήνα. Παρά το γεγονός, ότι στο παρελθόν οι Κονγκολέζοι μετανάστευαν για να αναζητήσουν καλύτερες συνθήκες ζωής κι

εργασία, τα τελευταία χρόνια οι λόγοι που τους ωθούν είναι κατά βάση κοινωνικο-πολιτικοί (Παπαδόπουλος, & Φρατσέα, 2015).

Στην Ελλάδα, λόγω των πολλών Κογκολέζων, έχει δημιουργηθεί και μία αντίστοιχη κοινότητα. Η κοινότητα φροντίζει για διάφορα θέματα που μπορεί να αφορούν τα μέλη της και τους παρέχει στήριξη (Migrants on Greece, 2010). Σχετικά με τη διαβίωσή τους στην Ελλάδα, φαίνεται ότι στην πλειονότητα τους οι Κογκολέζοι μετανάστες είναι άνεργοι ή εργάζονται περιστασιακά. Μάλιστα, σε αρκετές περιπτώσεις οι δουλειές που κάνουν είναι κατώτερες των σπουδών τους (Papadopoulos, & Fratsea, 2013).

Αξίζει να σημειωθεί, ότι η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό και η Ελλάδα διατηρούν πολύ καλές σχέσεις. Στις πρωτεύουσες και των δύο χωρών υπάρχουν τα αντίστοιχα προξενεία, ώστε να διευκολύνεται η μεταξύ τους συνεργασία. Αυτό οφείλεται τόσο στη συχνή μετανάστευση Κογκολέζων στην Ελλάδα, όσο και στην ύπαρξη ελληνικής κοινότητας στον Κονγκό και συγκεκριμένα στην πόλη Λουμπομπάσι. Η ελληνική κοινότητα, η οποία ιδρύθηκε εκεί το 1923, διατηρεί ακόμα και ελληνικό σχολείο, ενώ είναι ιδιαίτερα ενεργή, παρά το γεγονός ότι δεν είναι πολυπληθής (Ελληνική Κοινότητα Λουμπομπάσι και Περιχώρων, 2019).

Συνοπτικά, η Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό είναι τα τελευταία χρόνια ένα ανεξάρτητο κράτος. Επίσημη γλώσσα είναι τα Γαλλικά, ενώ ομιλούνται και πολλές τοπικές διάλεκτοι. Οι Κογκολέζοι στην πλειονότητά τους ανήκουν σε διάφορα δόγματα του Χριστιανισμού. Παρά το ότι η χώρα διαθέτει πλούσιο ορυκτό πλούτο, βρίσκεται σε δεινή οικονομική κατάσταση και αποτελεί μία από τις πιο φτωχές χώρες του πλανήτη. Το γεγονός αυτό έχει αντίκτυπο σε πολλές εκφάνσεις της ζωής των κατοίκων της. Πιο συγκεκριμένα, επηρεάζεται άμεσα ο τομέας της υγείας, της οικογένειας, καθώς και της παιδείας. Για όλους

του παραπάνω λόγους, οι Κονγκολέζοι συχνά αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την πατρίδα τους και να αναζητήσουν σε άλλες χώρες καλύτερες συνθήκες ζωής. Μία από τις χώρες αυτές είναι και η Ελλάδα στην οποία καταφθάνουν κυρίως μέσω της Μεσογείου. Το φαινόμενο αυτό είναι έκδηλο κυρίως τα τελευταία χρόνια.

Βιβλιογραφία

- Aldersey, H. M., Francis, G. L., Haines, S. J., & Chiu, C. Y. (2017). Family quality of life in the Democratic Republic of the Congo. *Journal of Policy and Practice in Intellectual Disabilities, 14*(1), 78-86.
- André, G., & Godin, M. (2014). Child labour, agency and family dynamics: The case of mining in Katanga (DRC). *Childhood, 21*(2), 161-174.
- Andre, G., & Godin, M. (2012). Childhood and Work at the Neoliberal Age: Ethnography of Child Work in Artisanal and Small-scale Mining in the Katanga province (DRC).
- Central Intelligence Agency. (2019). The World Fact Book: Democratic Republic of the Congo. Available at <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/cg.html>
- Ελληνική Κοινότητα Λουμπουμπάσι και Περιχώρων. (2019). Διαθέσιμο στο <http://www.helleniclubumbashi.com/school-communication.html>
- Fall, B. (2007). Survey of ICT and Education in Africa: Democratic Republic of Congo Country Report.
- Maganga, G. D., Kapetshi, J., Berthet, N., Kebela Ilunga, B., Kabange, F., Mbala Kingebeni, P., ... & Cabore, J. (2014). Ebola virus disease in the Democratic Republic of Congo. *New England Journal of Medicine, 371*(22), 2083-2091.
- Maman, S., Cathcart, R., Burkhardt, G., Omba, S., & Behets, F. (2009). The role of religion in HIV-positive women's disclosure experiences and coping strategies in Kinshasa, Democratic Republic of Congo. *Social Science & Medicine, 68*(5), 965-970.
- Migrants in Greece. (2010). Γενικός Οδηγός Ένωσης Μεταναστών. Κογκό-Κοινότητα Κογκολέζων στην Ελλάδα. Διαθέσιμο σε <http://www.migrants.gr/%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%B3%CE%BA%CF%8C-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1-%CE%BA%CE%BF%CE%BD%CE%B3%CE%BA%CE%BF%CE%BB%CE%AD%CE%B6%CF%89%CE%BD-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%BF/?fbclid=IwAR10c5y18XFlmnZm3M78OAvR2qcp-3HVc4-LfPMn7dudC4puPkjaib-TzM0>
- Mudingayi, A., Lutala, P., & Mupenda, B. (2011). HIV knowledge and sexual risk behavior among street adolescents in rehabilitation centres in Kinshasa; DRC: gender differences. *Pan African Medical Journal, 10*.
- Παπαδόπουλος, Α. Γ., & Φρατσέα, Λ. (2015). Facets of African immigrants mobility in Greece: Between transnationalism and integration= Όψεις της κινητικότητας των Αφρικανών μεταναστών στην Ελλάδα: Μεταξύ διαεθνικότητας και ένταξης. Πανελλήνια και Διεθνή Γεωγραφικά Συνέδρια, Συλλογή Πρακτικών, 1180-1194.
- Papadopoulos, A. G., & Fratsea, L. M. (2013). Between insecurity and integration: sub-Saharan African migrants in crisis-stricken Greece. *Regions Magazine, 289*(1), 5-9.
- Ranard, D. A. (2013). Refugees from the Democratic Republic of the Congo. Cultural Orientationm Resource Center . Available at <file:///C:/Users/user/Downloads/CAL+Backgrounder+07+-+Congolese+FINAL.pdf>

Roux, E. (2014). *The role of African Christian churches in dealing with sexual violence against women: The case of the Democratic Republic of Congo, Rwanda and Liberia*. Stellenbosch University, Stellenbosch.

The World Bank. (2019). The Democratic Republic of Congo. Available at <https://www.worldbank.org/en/country/drc/overview#4>

The World Health Organization. (2019). Ebola in the Democratic Republic of the Congo. Available at <https://www.who.int/emergencies/diseases/ebola/drc-2019>

The UN Refugee Agency. (2019). Operation Portal Refugee Situation. Available at https://data2.unhcr.org/en/situations/mediterranean?id=83#_ga=2.252700105.196458477.1571331314-1391942042.1571331314

The UN Refugee Agency. (2016). Greece. Available at <https://www.unhcr.org/gr/2841-1-%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-113-%CE%B1%CE%BD%CE%B8%CF%81%CF%8E%CF%80%CE%BF%CF%85%CF%82-%CE%B1%CE%BD%CE%B1%CE%B3%CE%BA%CE%AC%CE%B6%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9-%CE%BD%CE%B1-%CE%BE%CE%B5%CF%81%CE%B9.html>

United Nations. (2019). World Population Prospects. Available at <https://population.un.org/wpp/>
Zihindula, G., & Maharaj, P. (2015). Risk of sexual violence: Perspectives and experiences of women in a hospital in the Democratic Republic of Congo. *Journal of community health*, 40(4), 736-743.